

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 729/2013-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. M., toho času vo výkone trestu, zastúpeného advokátkou JUDr. M. G., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 Nt/1/2012 z 29. novembra 2012 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost 46/2012 z 31. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť Ing. M. M. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu

(ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. BB-4 Nt/1/2012 z 29. novembra 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu“) v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tost 46/2012 z 31. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom špecializovaného súdu sp. zn. BB-3 T 28/07 z 9. júna 2008 uznaný za vinného z trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „starý Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov so zaradením do prvej nápravno výchovnej skupiny a peňažný trest. Najvyšší súd v odvolacom konaní rozhodol svojím rozsudkom sp. zn. 1 Toš 7/2008 z 26. marca 2009 o zrušení výroku o treste prvostupňového súdu a sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením do prvej nápravno výchovnej skupiny a peňažný trest. V ďalšom podal sťažovateľ návrh na povolenie obnovy konania ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý špecializovaný súd svojím napadnutým rozhodnutím zamietol a najvyšší súd napadnutým rozhodnutím sťažovateľom podanú sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol. V ostanom sťažovateľ podal na ústavnom súde sťažnosť.

3. Nosnou argumentáciou sťažovateľa v podanej sťažnosti bol postup všeobecných súdov v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku – obnove konania; uvedený návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej pod sp. zn. BB-3 T 28/07 tak špecializovaný súd, ako i najvyšší súd zamietli. Sťažovateľ predostrel ústavnému súdu rozsiahlu právnu argumentáciu podporenú podrobným rozborom skutkových okolností jeho trestnej veci, ponúkol vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania s ohľadom na závery, predovšetkým najvyššieho súdu formulované v uznesení sp. zn. 5 To 9/2011 zo 4. apríla 2012 (teda v inej trestnej veci, pozn.), na základe čoho uviedol, že „...jeho návrh na povolenie obnovy konania bol dôvodný a v jeho prípade sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania v zmysle ust. § 394 ods. 1 Trestného poriadku.“. Sťažovateľ výslovne poukázal na to, že „I bez zmeny právnej kvalifikácie Najvyšším súdom Slovenskej

republiky v prípade obžalovaných E. Č. a spol. z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 Tr. zák. na trestný čin nepriamej korupcie podľa § 162 ods. 2 Tr. por. je vo svetle nových skutočností, ktorým je uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 4. 4. 2012, sp. zn.: 5 To 9/2011, nepochybné, že v prípade odsúdeného Ing. M. M. súd mal pri ukladaní trestu obligatórne znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú Trestným zákonom, nakoľko odsúdený Ing. M. M. sa preukázateľne podieľal významnou mierou na objasnení trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody (§ 160 TZ), neskôr prekvalifikovaného Najvyšším súdom Slovenskej republiky na trestný čin nepriamej korupcie (§ 162 TZ) v trestnej veci E. Č. a spol., pričom sám nebol organizátorom ani návodcom takéhoto trestného činu a mimoriadnemu zníženiu trestu odňatiu slobody v jeho prípade nebránili ani okolnosti hodné osobitného zreteľa. Odsúdenému bol teda uložený rozsudkom Špeciálneho (dnes špecializovaného trestného) súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 9. júna 2008, sp. zn.: BB-3 T 28/07, trest, ktorý je v zrejmom nepomere k závažnosti činu, pomerom páchatela a podľa mienky odsúdeného i v zrejmom rozpore s účelom trestu a v rozpore so zákonom. “. V dôsledku uvedených skutočností je sťažovateľ toho názoru, že „Sťažovateľ mal preto za to, že v jeho prípade boli splnené podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Má za to, že vyššie označenými uzneseniami Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica a uznesením Najvyššieho súdu SR bol porušený i čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, v súlade s ktorým sa trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný a čl. 7 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v súlade s ktorým nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. “.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo Ing. M. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... porušené bolo.

Základné právo Ing. M. M. podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, v súlade s ktorým sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, porušené bolo.

Základné právo Ing. M. M., aby jeho vec bola spravodlivo prejednaná nezávislým a neustranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru... porušené bolo.

Základné právo Ing. M. M. podľa čl. 7 ods. 1 Európskeho dohovoru..., v súlade s ktorým nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu, porušené bolo.

Uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. januára 2013, sp. zn.: 1 Tost 46/2012 a uznesenie špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 29. novembra 2012, sp. zn.: BB-47 Nt/1/2012 sa zrušujú a návrh sťažovateľa na obnovu konania zo dňa 14. 8. 2012 sa vracia Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, no nové prejednanie a rozhodnutie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II. A

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím špecializovaného súdu

6. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

7. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie špecializovaného súdu v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľ aj využil), a preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 46/2012 z 31. januára 2013

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

10. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na spravodlivé súdne konanie, porušenia ktorého sa sťažovateľ dovoľáva (obdobne aj právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.), zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne aj právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

11. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Tost 46/2012 z 31. januára 2013 v podstatnom uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súdu neprislúcha preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní a zákonnosť rozhodnutia, ktorým bolo toto konanie právoplatne skončené. Rozhodovanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa obmedzuje iba, na zistenie, či existujú skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme odôvodňujúce povolenie obnovy konania podľa § 394 Tr. por.

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, odôvodnil zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania tým, že odsúdený Ing. M. M., nepredložil súdu dôkazy, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Podstatou návrhu na povolenie obnovy konania mala byť skutočnosť, že v pôvodnom rozhodnutí súdu prvého ako aj druhého stupňa, nebolo zohľadnené ustanovenie § 40 ods. 4 Trestného zákona v tom, že odsúdenému nebol uložený pri uznaní viny, trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Podľa názoru odsúdeného Ing. M. M. táto povinnosť je obligatórnou povinnosťou a teda súdy mali túto skutočnosť pri ukladaní trestu aj zohľadňovať, keďže on výraznou mierou prispel k odhaleniu trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého spisového materiálu zistil, že odvolací Špecializovaný trestný súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď na verejnom zasadnutí po vypočutí odsúdeného a oboznámení s podstatným obsahom spisového materiálu, zamietol sťažovateľom podaný návrh na obnovu konania.

Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, skutočnosť, že odsúdený mal výraznou mierou prispieť k odhaleniu korupčnej trestnej činnosti, nie je novou skutočnosťou, ktorá by súdu nebola skôr známa, ako na to správne poukázal i súd prvého stupňa. Rozhodne sa nejedná o skutočnosť, ktorá by vyšla najavo po vyhlásení právoplatného rozsudku, a ktorá by v spojení s dôkazmi skôr vykonanými mohla privodiť záver, že odsúdenému bol uložený neprimerane vysoký trest. Ako totiž vyplýva z doslovného znenia písomných dôvodov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. marca 2009 sp. zn. 1 Toš 7/2008, ktorým došlo ku zmene vo výroku o treste u odsúdeného Ing. M. M., najvyšší súd v závere svojho odôvodnenia jasne a stručne vyslovil, že k zmierneniu trestu u menovaného došlo aj z dôvodu, že: „... špeciálny súd pochybil pri, určení výmery trestov odňatia slobody, ktoré obžalovaným Ing. M. M. a Ing. L. L. uložil a v tejto časti považoval odvolací súd ich odvolania za dôvodné. Špeciálny súd v tomto smere v dostatočnej miere neprihliadol ku všetkým okolnostiam prípadu v celom ich kontexte. Ako bolo už skôr naznačené na tomto konaní obžalovaných Ing. M. M. a Ing. L. L. participovali, aj ďalšie osoby, či už z radov príslušného okresného úradu, resp. niektorí poslanci spomínanej mestskej časti, ktorých eventuálne trestná zodpovednosť však zostala nepovšimnutá. Rovnako bolo potrebné viac zohľadniť skutočnosť, že obžalovaný Ing. M. M. sa v dôsledku oznámenia inej trestnej činnosti v podstate sám vystavil riziku možného trestného postihu,

ku ktorému nakoniec aj došlo. Taktiež nie nezanedbateľnou okolnosťou je fakt, že obžalovaní spolupracovali s orgánmi činnými v trestnom konaní a v minulosti neboli súdne trestaní. Najvyšší súd ešte dodal, že uvedené okolnosti ho viedli k tomu, že obom obžalovaným diferencovane podľa miery ako konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestnej činnosti, znížil tresty odňatia slobody.

Ako vyplýva z rozsudkov oboch súdov, je zrejmé, že sťažovateľovi Ing. M. bol trest odňatia slobody znížený v odvolacom konaní z 8 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne na 6 rokov nepodmienečne, práve z hore uvedených dôvodov.

Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd ustálil, že skutočnosti, ktoré uvádza odsúdený vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania ale i vo svojej sťažnosti, nie sú takými skutočnosťami alebo dôkazmi, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi, odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu. Práve naopak, išlo o skutočnosti v minulosti známe, na ktoré závažnou mierou prihliadol pri svojom rozhodovaní už odvolací súd vo výroku o treste.

Pokiaľ ide námietku odsúdeného vo vzťahu k sudkyňi JUDr. Z. C., ktorá bola v pôvodnom konaní náhradnou sudkyňou a bola členkou senátu aj v konaní o povolenie obnovy konania, najvyšší súd konštatuje, že ani v tomto smere nedošlo zo strany súdu prvého stupňa, k porušeniu zákona. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu JUDr. Z. C. bola náhradnou sudkyňou v konaní, kedy sa rozhodovalo na Špeciálnom súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica dňa 9. júna 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 28/07, o vine a treste (vtedy obžalovaného) Ing. M. M., avšak ako vyplýva zo spisu, táto sudkyňa sa nezúčastnila hlasovania. Postavenie náhradného sudcu upravuje ustanovenie §-u 246 Tr. por., kde v odseku 2 zákonodarca podrobne rieši postavenie náhradného sudcu. Hoci má náhradný sudca alebo prísediaci postavenie člena senátu, hlasovania sa zúčastní len v tom prípade, ak do konania nastúpil namiesto sudcu alebo prísediaceho, ktorému v ďalšej účasti na hlavnom pojednávaní zabránila nejaká prekážka.

JUDr. Z. C. bola určená za náhradnú sudkyňu spolu s JUDr. O. K. opatrením predsedu Špeciálneho súdu dňa 12. marca 2008, sp. zn. Spr 385/2007, s tým, že obaja sa zúčastnia celého hlavného pojednávania.

Najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa konal na troch hlavných pojednávaniach v nezmenenom zložení: predseda senátu JUDr. S. S. a sudcovia JUDr. J. G. a JUDr. V. M. Hlavných pojednávanií sa zúčastnili i hore menovaní náhradní sudcovia. Dňa 5. júna 2008 bolo hlavné pojednávanie odročené na 9. júna 2008 za účelom vyhlásenia rozsudku. Ako vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 9. júna 2008, hlavného pojednávania sa už náhradní sudcovia nezúčastnili a senát v zložení JUDr. S. S., JUDr. J. G. a JUDr. V. M. vyhlásili rozsudok tak, ako bol procesným stranám doručený. Neobstojí preto v žiadnom prípade námietka obhajoby o existencii dôvodného podozrenia o zaujatosti náhradnej sudkyne JUDr. Z. C. v teraz prejednáwanej veci o návrhu na obnovu konania. Keďže zo strany obhajoby ide len o všeobecnú úvahu, ktorá nie je preukázaná žiadnou konkrétnou skutočnosťou, ktorá by odôvodňovala záver pre zaujatosť menovanej sudkyne, najvyšší súd považoval aj túto časť sťažnosti za nedôvodnú.»

12. Špecializovaný súd v uznesení sp. zn. BB-4 Nt/1/2012 z 29. novembra 2012 v podstatnom argumentoval takto:

„Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo, právoplatným rozsudkom, alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti, alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

Po oboznámení sa s predmetným návrhom, výsluchu odsúdeného, oboznámení sa s rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, č. k. BB-3 T 28/07 zo dňa 9. júna 2008, rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Toš 7/2008 zo dňa 26. marca 2009, uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Tdo V 11/2009 zo dňa 17. decembra 2009, rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-1 Tš/21/2005 zo dňa

13. mája 2011, uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 5 To 9/2011 zo dňa 4. apríla 2012, senát dospel k záveru, že návrh odsúdeného nie je dôvodný.

Podstatou návrhu na povolenie obnovy konania mala byť skutočnosť, že v pôvodnom rozhodnutí súdu prvého ako aj druhého stupňa nebolo zohľadnené ustanovenie § 40 ods. 4 Trestného zákona v tom, že odsúdenému nebol uložený pri uznaní viny trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Podľa názoru navrhovateľa táto povinnosť je obligatórnou povinnosťou a teda súdy túto skutočnosť pri ukladaní trestu mali aj zohľadňovať.

Skutočnosť, že odsúdený mal výraznou mierou prispieť k odhaleniu korupčnej trestnej činnosti nie je novou skutočnosťou, ktorá by súdu nebola skôr známa. Nejedná sa o skutočnosť, ktorá by vyšla najavo po vyhlásení právoplatného rozsudku, a ktorá by v spojení s dôkazmi skôr vykonanými mohla priniesť záver, že odsúdenému bol uložený neprimerane vysoký trest. Naopak rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku č. k. 1 Toš 7/2008 zo dňa 26. marca 2009 došlo ku zmene vo výroku o treste u odsúdeného Ing. M. M., kde konkrétne na strane 14 sú uvedené skutočnosti o tom, že obžalovaní nie zanedbateľnou mierou spolupracovali s orgánmi činnými v trestnom konaní. Na základe toho došlo zmene vo výroku o treste, pričom odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny. Spoluprácu odsúdeného s orgánmi činnými v trestnom konaní teda bral do úvahy odvolací súd pri svojom rozhodnutí už dňa 26. 3. 2009. To, že sa táto spolupráca spomína aj v rozhodnutí, ktorým bol zrušený rozsudok v inej trestnej veci, nie je novou skutočnosťou, ktorá by nebola súdu skôr známa. To, že nebolo aplikované ustanovenie § 40 Trestného zákona v čase rozhodovania o vine a treste u odsúdeného, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania. Na rozdiel od návrhu odsúdeného je senát toho názoru, že ustanovenie § 40 ods. 4 Trestného zákona platného do 31. 12. 2005 nebolo obligatórnou povinnosťou; ktorú súdy musia aplikovať pri ukladaní trestov spolupracujúcim obvineným.

Vzhľadom k tomu, že odsúdený nepredložil na verejnom zasadnutí žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by súdu neboli skôr známe, senát návrh odsúdeného, na povolenie obnovy konania zamietol.“

13. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

14. Z argumentácie sťažovateľa v podanej sťažnosti teda vyplýva, že „... jeho návrh na povolenie obnovy konania je dôvodný a sú splnené podmienky na jej povolenie v zmysle ust. § 394 Trestného poriadku, tento návrh je podaný oprávnenou osobou a nesmeruje proti rozhodnutiu ani jeho výroku ohľadne ktorého obnova konania nie je prípustná. Na tomto základe odsúdený Ing. M. M. žiadal, aby súd predmetnému návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel a zrušil výrok rozsudku Špeciálneho (teraz ako špecializovaného trestného) súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 9. júna 2008, sp. zn.: BB-3 T 28/07 v spojení

s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. marca 2009, sp. zn.: 1 Toš 7/2008 o treste v zmysle ust. § 400 ods. 1 Trestného poriadku.

Zároveň sťažovateľ ako odsúdený apeloval na ust. § 398 ods. 3 Trestného poriadku, v súlade s ktorým ak bol podaný návrh na povolenie obnovy konania v prospech obvineného, môže súd vzhľadom na povahu skutočností a dôkazov, ktoré novo vyšli najavo, odložiť alebo prerušiť výkon trestu právoplatne uloženého v pôvodnom konaní, nakoľko pri správnej a obligatórnej aplikácii mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody v zmysle ust. § 40 Trestného zákona platného a účinného do 1. 1. 2006 by odsúdenému mohol byť uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom a príslušnou skúšobnou dobou alebo, v horšom prípade, nepodmienený trest odňatia slobody v takom trvaní, že počnúc dnešným dňom by už tento trest vykonal, nakoľko bol právoplatne odsúdený dňa 26. marca 2009 a na výkon trestu odňatia slobody nastúpil dňa 14. 04. 2009. Navyiac z pôvodne uloženého trestu 6 rokov vykonal 3,5 roka, správal sa primerane, takže prerušenie výkonu trestu by nebolo ani v rozpore s účelom trestu odňatia slobody, ktorého účel už bol naplnený. “.

15. V prvom rade musí ústavný súd poznamenať, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02 A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho

charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj Svák, J.: Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva, Žilina 2003, s. 370 – s. 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. mája 1985, Décisions et rapports, č. 60 (IV. ÚS 403/09)].

17. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011) preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup najvyššieho súdu a špecializovaného súdu v napadnutých rozhodnutiach po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol kvalifikovať ako porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, v prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, v dôsledku čoho ústavný súd konštatuje absenciu vecnej príslušnosti medzi právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého porušenie namieta, a napadnutými rozhodnutiami tak špecializovaného súdu, ako aj najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti spočívajúcej v namietaní porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a špecializovaného súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd a špecializovaný súd konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, a ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávnych a procesnoprávnych zákonných ustanovení sú obidva napadnuté rozhodnutia aj náležite odôvodnené. Obidva súdy vo svojich napadnutých rozhodnutiach právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným

spôsobom zdôvodnili, prečo nepovažovali sťažovateľom predostretý dôvod obnovy konania za spôsobilý na povolenie obnovy konania jeho právoplatne skončenej trestnej veci. V súvislosti s procesnou aktivitou sťažovateľa, ktorý v konaní pred každou súdnou inštanciou ponúka vlastné zhodnotenie vykonaných dôkazov a dožaduje sa iného, preň priaznivejšieho posúdenia celej veci, ústavný súd konštatuje, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa.

19. V súvislosti so sťažovateľom deklarovanej prejavom nespokojnosti s rozhodnutím najvyššieho súdu a rozhodnutím špecializovaného súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Po analýze napadnutých rozhodnutí špecializovaného súdu aj najvyššieho súdu ústavný súd hodnotí nimi predstretú právnu záveru odôvodňujúcu nesplnenie podmienok potrebných na povolenie obnovy konania ako zákonné a ústavne súladné. Inými slovami, z pohľadu ústavného súdu nie je možné považovať právne závery ani najvyššieho súdu a ani špecializovaného súdu za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými rozhodnutiami ani najvyššieho súdu, ani špecializovaného súdu a namietaným porušením označeného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti taktiež odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Sťažovateľ v podanej sťažnosti atakoval aj porušenie čl. 50 ods. 6 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru z dôvodu, podľa jeho názoru neprimeranosti trestu, ktorý mu bol uložený

za spáchaný trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 starého Trestného zákona. Ako dôvodí, „... *súd mu mal znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby a pokiaľ mu Najvyšší súd SR uložil trest odňatia slobody vo výmere 6,5 roka, neuložil mu trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, aj keď ustanovenie § 40 ods. 4 trestného zákona hovorí, že v takomto prípade súd trest zníži*“, teda sa domáha toho, aby súd v obnovenom trestnom konaní aplikáciou zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody podľa § 40 ods. 4 starého Trestného zákona dospel k uloženiu miernejšieho trestu, než aký mu bol uložený v jeho právoplatne skončenej trestnej veci. K uvedenému ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na to, že po ústavnom prieskume napadnutých rozhodnutí špecializovaného súdu a najvyššieho súdu nezistil sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie predmetných práv videl sťažovateľ v príčinnej súvislosti s právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je aj ním podaná sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že nič nenasvedčuje tomu, že by sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody mimo rámca zákonnom ustanovenej trestnej sadzby alebo že by mu bol uložený iný, než zákonom predpokladaný možný trest.

21. K požiadavke sťažovateľa *„Z hľadiska právnej istoty si sťažovateľ dovoľuje požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby vyjadril svoj právny názor k obligatórnosti ust. § 40 ods. 4 Trestného zákona, pretože podľa mienky sťažovateľa zákonodarca znením ustanovenia § 40 ods. 4 Trestného zákona jednoznačne uložil povinnosť súdu znížiť trest odňatia slobody, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa“*, ústavný súd dodáva, že ak mal sťažovateľ tým na mysli skutočnosť, aby ústavný súd podal záväzný výklad označeného § 40 ods. 4 Trestného zákona, tak k takémuto postupu dochádza len v právnom poriadkom poznaných situáciách podľa čl. 128 ústavy, k čomu v okolnostiach danej veci nedošlo.

III.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa

ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Ľalík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013